

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησεως: **566./2000**

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίαση 30.10.2000

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Προεδρεύων: Ρίζος Αντωνακόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Γ. Πατρινέλης, Χρ. Παπαχρίστου, Δ. Γριμάνης,
Θ. Θεοφανόπουλος, Φ. Γεωργακόπουλος, Θ. Ηλιάκης.

Εισηγητής: Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ39/Ν.Θ./3635/1078/29.8.2000.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν στην περιοχή «Καρκαβούρα» Αγιάσου Λέσβου, που ευρίσκεται σε απόσταση επτακοσίων (700) μέτρων από το κηρυγμένο ιστορικό διατηρητέο μνημείο «Καστέλι Αγιάσου», μπορεί να καθορισθεί λατομική ζώνη ή εάν ο καθορισμός αυτός εμπίπτει στην απαγορευτική ζώνη των δύο χιλιομέτρων από κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1428/1984.

Επί του ερωτήματος τούτου το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εγνωμοδότησεν ως ακολούθως:

Ι. Α. Από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.1428/1984, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 3 του ν.2115/1993, προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι ως λατομικές περιοχές δύνανται να χαρακτηρισθούν δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές ή ιδιωτικές εκτάσεις, ως και εκτάσεις που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ν.π.δ.δ), οι οποίες προσφέρονται, κυρίως από πλευράς ποιότητας πετρωμάτων, μορφολογίας της περιοχής, υπάρξεως αποθεμάτων και συνθηκών προσπελάσεως προς αυτές και προς τα καταναλωτικά κέντρα, για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, ότι οι λατομικές περιοχές σε κάθε νομό καθορίζονται με απόφαση του νομάρχη, που εκδίδεται ύστερα από **σύμφωνη γνώμη** της επιτροπής της παραγράφου 3 του άρθρου τούτου, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης του νομαρχιακού συμβουλίου, ότι η άνω επιτροπή δύναται κατ' εξαίρεση να συγκροτείται από τον αρμόδιο νομάρχη και κατόπιν αιτήσεως ενδιαφερομένου για τον καθορισμό περιοχής προσφερόμενης ως λατομικής. Επίσης, από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.1428/1984, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 4 του ν.2115/1993, προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι για τον καθορισμό των λατομικών περιοχών η αρμόδια επιτροπή ερευνά την συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 3, καθώς και τυχόν ύπαρξη απαγορευτικών λόγων από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 10 του νόμου αυτού, ότι απαγορεύεται ο καθορισμός λατομικών περιοχών σε ακτίνα δύο (2) χιλιομέτρων από κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους ή προστατευόμενες ζώνες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, καθώς και εντός του λεκανοπεδίου Αττικής, ότι για το σκοπό αυτό η επιτροπή ζητεί την αιτιολογημένη απλή γνώμη της αρμοδίας υπηρεσίας του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, η οποία οφείλει να απαντήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μήνα από τη λήψη του σχετικού εγγράφου. Τέλος, από τις διατάξεις της παραγράφου 1,2,3 και 4 το άρθρου 10 του ν.1428/1984, όπως η πρώτη εκ τούτων αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.2115/1993, προκύπτει ότι

απαγορεύεται η εκμίσθωση δημόσιων λατομείων ή η χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως δημοτικών, κοινοτικών ή ιδιωτικών λατομείων, καθώς και λατομείων ν.π.δ.δ., αν από την εκμετάλλευση αυτών δημιουργούνται, βάσει και της καθοριζόμενης από την παράγραφο 3 του άρθρου τούτου διαδικασίας: α)...., β) βλάβες σε κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία ή ιστορικά μνημεία ή τουριστικές εγκαταστάσεις, γ)...., δ) σοβαρές αλλοιώσεις του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος(παρ.1),ότι απαγορεύεται η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης μέσα σε χώρους που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος και φυσικού κάλλους (παρ.2), ότι για τους παραπάνω λόγους γνωμοδοτούν αιτιολογημένα οι αρμόδιες κατά τόπο περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, Δημοσίων Έργων, Πολιτισμού και Επιστημών, Γεωργίας, της Επιθεώρησης Μεταλλείων, του Ε.Ο.Τ. και του Υπουργείου Οικονομικών, για ιδιοκτησιακής φύσης θέματα, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών αφότου περιέλθουν σ' αυτές τα δικαιολογητικά που διαβιβάζονται από το νομάρχη ή η αίτηση με τοπογραφικό σχεδιάγραμμα σε κλίμακα 1:5.000. ότι ο νομάρχης μέσα σε έξι μήνες από την παρέλευση του παραπάνω τμήνου χορηγεί την άδεια εκμετάλλευσης, αφού προηγουμένως εξακριβώσει ότι δεν συντρέχουν οι απαγορευτικοί λόγοι που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού (παρ. 4).

Β. Από τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος καθιερώνεται ειδικώς, το πρώτον, αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, ήτοι των μνημείων και λοιπών στοιχείων που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν την ιστορική, καλλιτεχνική, τεχνολογική και εν γένει πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει αφενός μεν την εις το διηνεκές διατήρηση των εν λόγω πολιτιστικών στοιχείων, αφετέρου δε τη δυνατότητα επιβολής γενικών περιορισμών ή ιδιαιτέρων μέτρων για την αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης,

αλλοιώσεως ή υποβαθμίσεως του περιβάλλοντος τα μνημεία χώρου (Ολομ.ΣΤΕ 3146/1986 και 1097/1987 κ.α.).

Γ. Από το συνδυασμό των άνω διατάξεων συνάγεται ότι τόσο τα κηρυγμένα (χαρακτηρισμένα) όσο και τα κηρυγμένα αρχαία μνημεία της Χώρας (κινητά και ακίνητα) απολαμβάνουν της αυτής διηνεκούς εκ μέρους του Κράτους προστασίας που επιβάλλουν οι άνω συνταγματικές διατάξεις και η οποία (προστασία) αποβλέπει τόσο στη διατήρηση τους όσο και στην αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης επ' αυτών, αλλά και, περαιτέρω, στην ανάδειξη και προβολή τους. Επομένως, από επόψεως προστασίας κατά τις ως άνω διατάξεις του ν.1428/1984, πρέπει να θεωρηθεί ότι ταυτίζονται ο κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος στον οποίο αναμφισβήτητα υπάρχει αρχαίο (ή και αρχαία) και το κηρυγμένο κατά τις σχετικές διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου αρχαίο μνημείο (ιστορικό κλπ). Εξού παρέπεται ότι δεν είναι δυνατός εκ του νόμου (άρθρου 4 παρ. 1 ν.1428/1984) καθορισμός λατομικών περιοχών σε ακτίνα δύο (2) χιλιομέτρων από κηρυγμένο αρχαίο μνημείο.

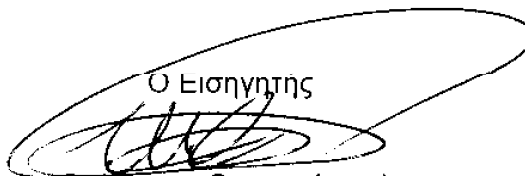
II. Εν προκειμένω από το παραπάνω έγγραφο του ερωτήματος και τα διαβιβασθέντα μαζί με αυτό στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ΥΠΠΟ έγγραφα προκύπτει το εξής πραγματικό:

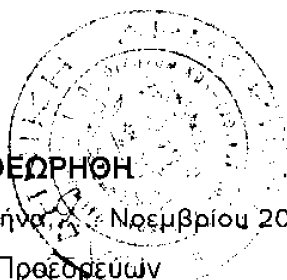
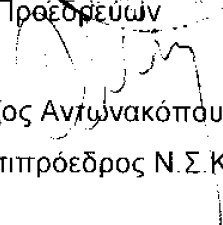
Στη θέση «Καλκαβούρα» Αγιάσου Λέσβου στην οποία προτείνεται ο καθορισμός, κατά τις ως άνω διατάξεις, λατομικής περιοχής για την εν συνεχεία λειτουργία λατομείου από την ανώνυμη εταιρεία «Λατομείο Νικολιάς ΤΕΚΟΜ Α.Ε.», υπάρχει το μεσαιωνικό οχυρό «Καστέλι», το οποίο με την υπουργική απόφαση 33746/1924/11.4.1960 (ΦΕΚ 199/11.5.1960 τεύχος Β') είναι κηρυγμένο διατηρητέο ιστορικό μνημείο. Το οχυρό αυτό είναι μεσαιωνικό οχυρό έκτασης ενός στρέμματος και με κατεύθυνση Β.Ν., του οποίου η βυζαντινή φράση οχύρωσης διακρίνεται περιμετρικά στο ύψος της θεμελίωσης, ενώ οι οθωμανικές ανακατασκευές σώζονται μέχρι και το ένα μέτρο ύψος. Στα ανατολικά του οχυρού τούτου αναπτύχθηκε εκτός της κεντρικής οχύρωσης περιτειχισμένος οικισμός κατά την Οθωμανική περίοδο.

Από την αυτοψία (από 5.5.2000) της αρμόδιας Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (14^{ης} Ε.Β.Α.) προκύπτει ότι η **μικρότερη** απόσταση μεταξύ της λατομικής ζώνης και του ιστορικού διατηρητέου μνημείου, προσμετράται **οριζοντίως** στα 700 μέτρα, ενώ η υψομετρική διαφορά από τον δρόμο του λατομείου ανέρχεται στα 250 μέτρα.

III. Ενόψει του διδομένου με το ερώτημα πραγματικού και των γενομένων δεκτών ως προς την έννοια των άνω διατάξεων, κατά την ομόφωνη γνώμη του παρόντος Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο ερώτημα τούτο αρμόζει η εξής απάντηση:

Εφόσον το αναφερόμενο στο ερώτημα μνημείο είναι κηρυγμένο κατά τις διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου διατηρητέο ιστορικό μνημείο (μεσαιωνικό οχυρό), παρέπεται σαφώς ότι **δεν μπορεί** να καθορισθεί, κατά τις οικείες διατάξεις του ν.1428/1984, λατομική περιοχή (ζώνη) σε απόσταση μικρότερη των δύο (2) χιλιομέτρων από τα όρια (άκρα) αυτού.

Ο Εισηγητής

 Θεόδωρος Θεοφανόπουλος
 Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΕΘΕΩΡΗΘΗ
 Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2000
 Ο Πρόεδρος

 Ρίζος Αντωνακόπουλος
 Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.